

Svæðisbundinn munur á námsframvindu nemenda á framhaldsskólastigi

**Kynning á fundi Velferðarvaktar
26. nóvember 2019**

Kolfinna Jóhannesdóttir
sviðsstjóri greiningarsviðs
Menntamálastofnunar

Efnistöð

1. Kynning byggð á niðurstöðum skýrslu Nordregio með áherslu á þróunina á Íslandi

Enabling Vulnerable Youth in Rural Areas not in Education, Employment or Training (Nordregio report 2019:8)

2. Innlit í önnur gögn af sama meiði

Fyrst aðeins um skilgreiningar

Heiti	Skilgreining
Árgangsbrotthvarf <i>E. cohort rate.</i>	Mælir námsframvindu innritunarárgangs eftir ákveðið tímabil t.d. 4, 6 og 7 ár eftir fyrstu innritun í framhaldsskóla. Það er hversu stór hluti hefur horfið frá námi (er ekki í námi og ekki útskrifaðir), er enn í námi og útskrifaðir. Til útskrifaðra teljast þeir sem hafa verið brautskráðir úr námi á framhaldsskólastigi sem er a.m.k. 2 ár að lengd (ISCED 3). <i>Birt af OECD/Hagstofu Íslands</i>
Snemmbært brotthvarf <i>Á ensku: status rate, early school leavers, early leavers from education and training.</i>	Hlutfall mannfjöldans á aldrinum 18-24 ára sem hefur ekki lokið prófi á framhaldsskólastigi sem er a.m.k. 2 ár að lengd (er með grunnmenntun eða lægri menntun, ISCED 0, 1, eða 2) og er ekki skráð í nám eða starfsþjálfun (e. education or training). <i>Birt af Eurostat/Eurydice</i>
Árlegt brotthvarf úr framhaldsskóla <i>Á ensku: event rate, annual rate, incidence rate.</i>	Brotthvarf úr framhaldsskóla á skólaári: Fjöldi nemenda í aðalskóla sem hættir í þeim skóla án þess að útskrifast og fór ekki í annan skóla / Heildarfjöldi nemenda í aðalskóla 5 vikum eftir skólabyrjun. <i>Ný mæling</i>

Mennta og menningarmálaráðuneytið sótt af <https://www.stjornarradid.is/efst-a-baugi/frettir/stok-frett/2018/06/06/Skyrari-hagtolar-um-menntamal/>

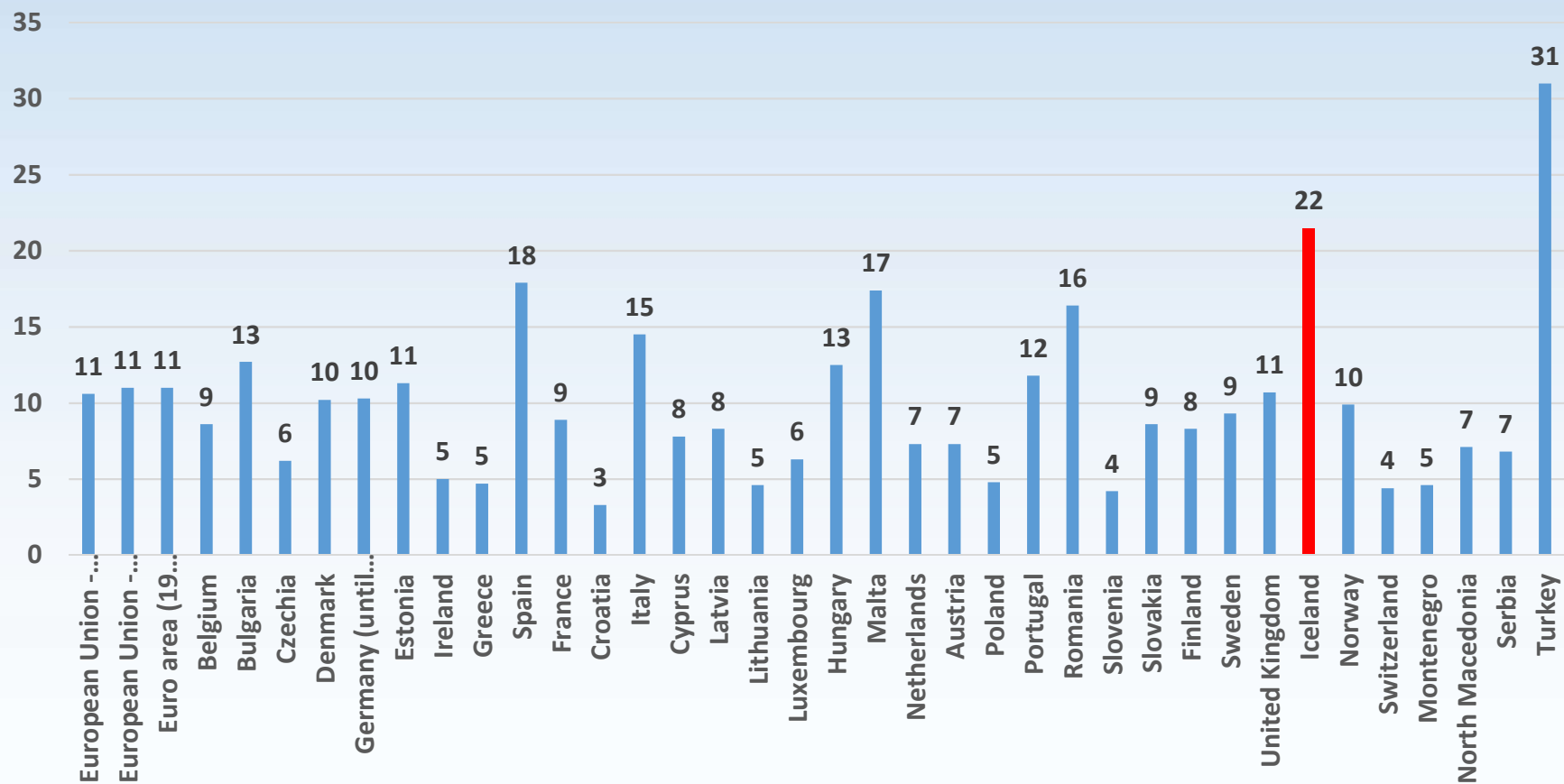
Brotthvarf úr framhaldsskóla

Megin einkenni þróunar milli 2012 og 2017 á Norðurlöndunum (NUTS 2 svæði) með vísan til Nordregio skýrslunnar.

1. Heilt á litið hefur brotthvarf meðal 18-24 ára ungmenna farið minnkandi.
2. Undantekningar er að finna á nokkrum svæðum í Danmörku og Suður-Finnlandi.
3. Strákar eru líklegri til að hætta í skóla heldur en stúlkur. Hins vegar er þessi munur í mörgum tilfellum lítill og/eða fer minnkandi. Mesta breytingu á þessum kynjamun er að finna á tveimur svæðum í Noregi.
4. Þrátt fyrir að brotthvarf sé að minnka meðal stúlkna heilt á litið þá er að finna þróun til aukningar á þremur svæðum í Svíþjóð.
5. Munur á brotthvarfi eftir kyni er áberandi mikill á Íslandi þar sem 10% hærri tilhneigingu er að finna meðal stráka heldur en stúlkna.

Brotthvarf – nýjustu gögn Eurostat

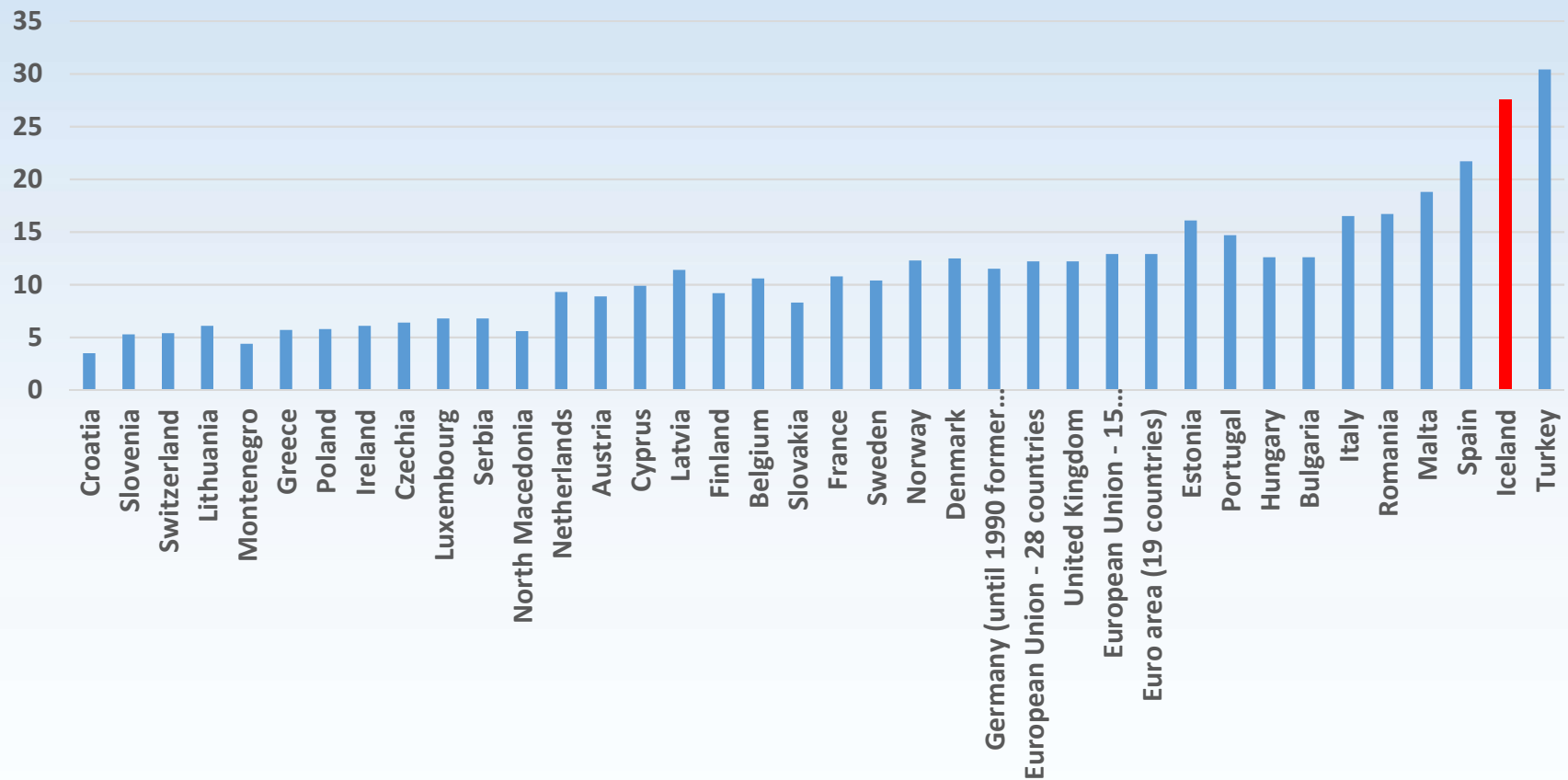
2018

Early leavers from education and training by sex: <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/setupDownloads.do> last update 22-11-2019

Nýjustu gögn Eurostat – strákar

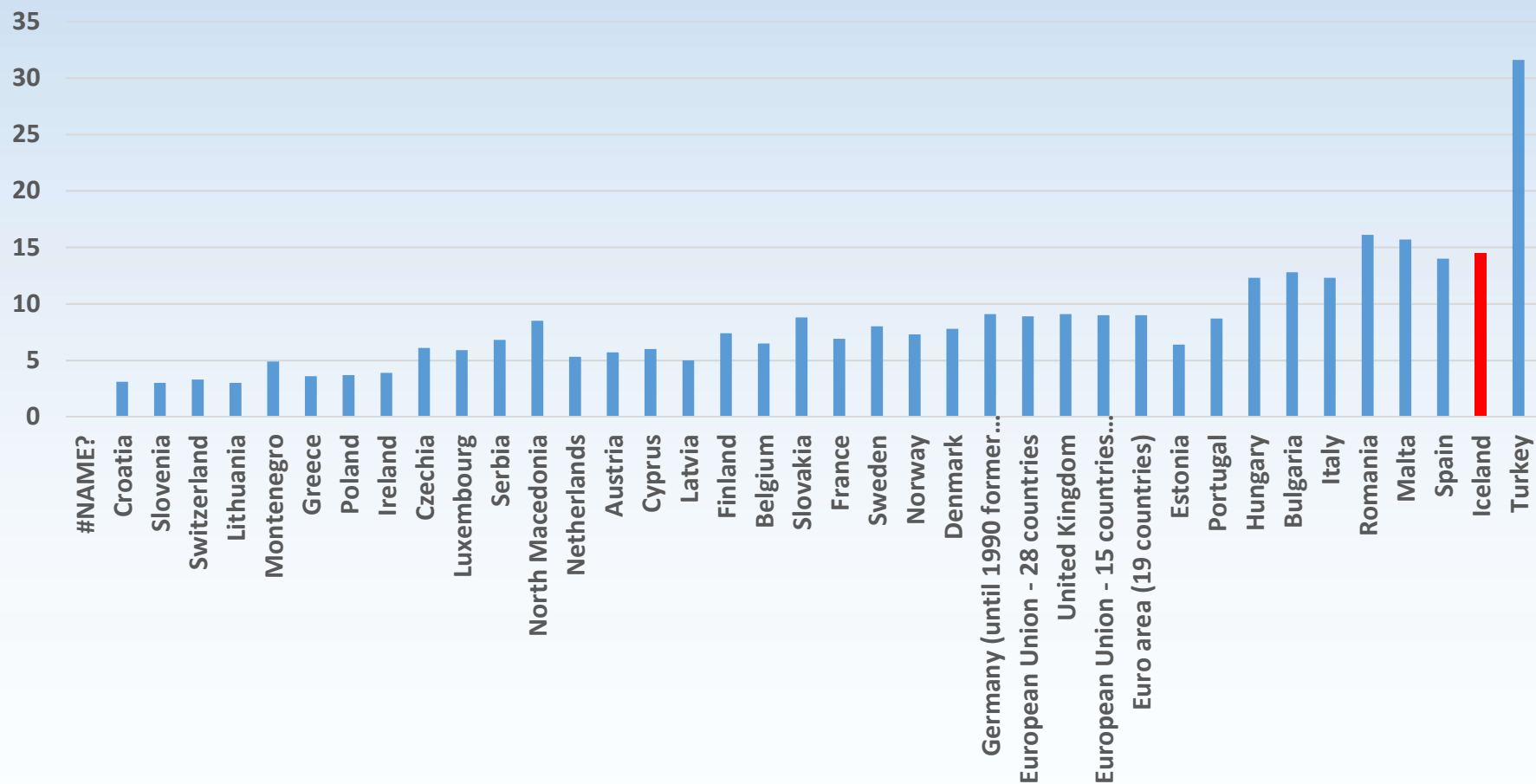
2018 strákar

Early leavers from education and training by sex: <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/setupDownloads.do> last update 22-11-2019

Nýjustu gögn Eurostat - stelpur

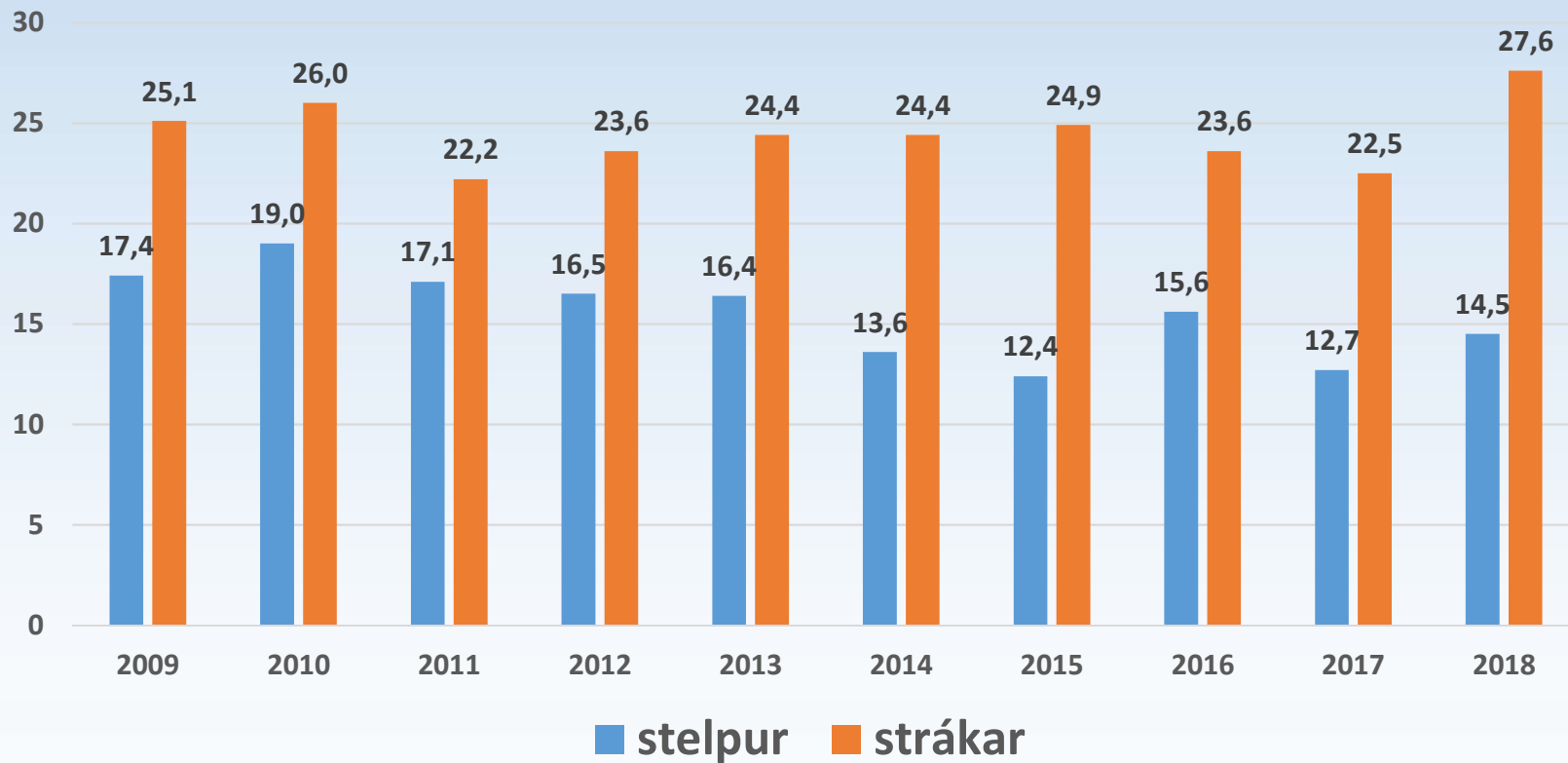
2018 stelpur

Early leavers from education and training by sex : <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/setupDownloads.do> last update 22-11-2019

Þróun eftir kyni - Ísland

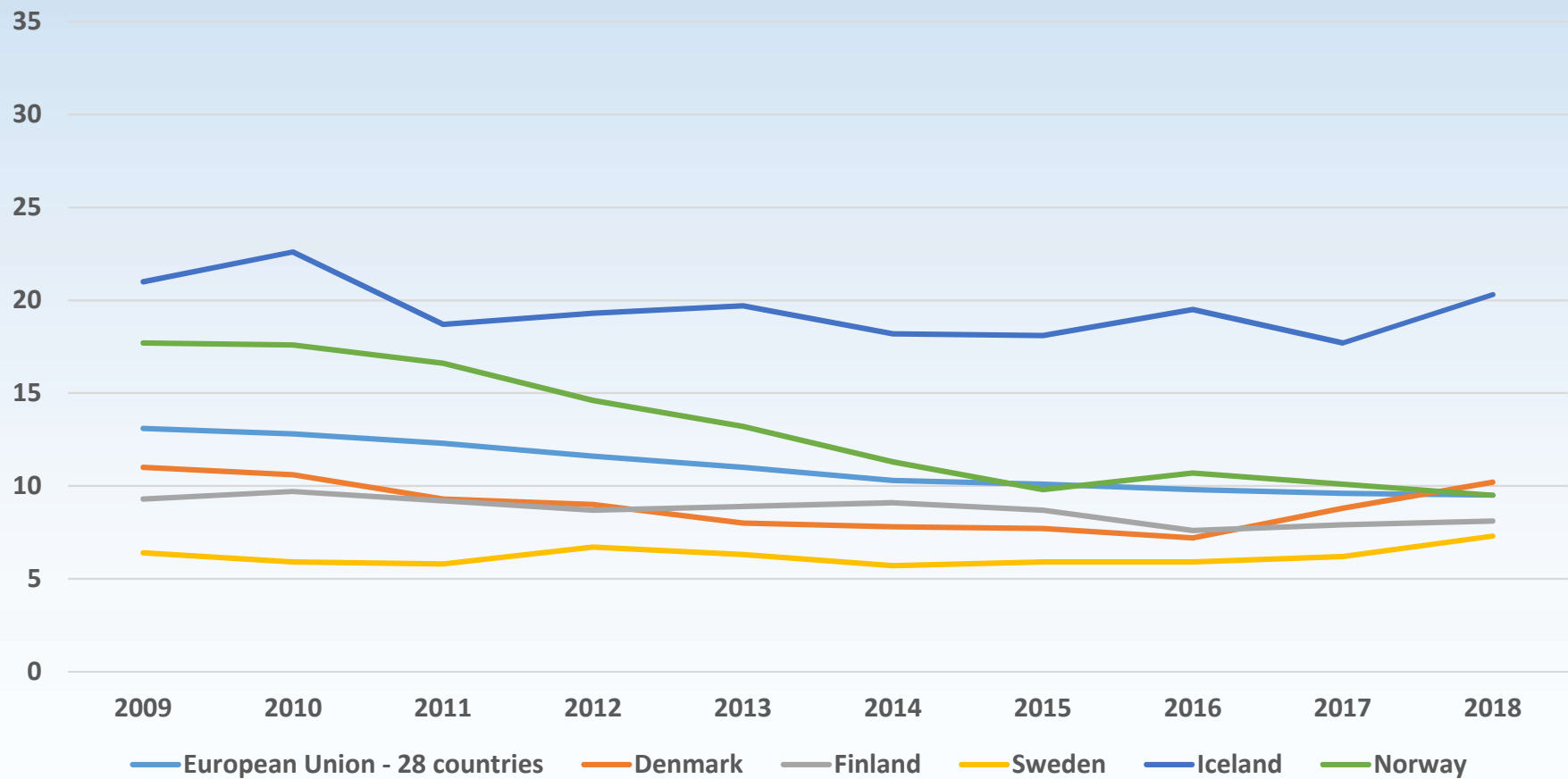
2009-2018

Early leavers from education and training by sex : <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/setupDownloads.do> last update 22-11-2019

Brotthvarf eftir fæðingarlandi

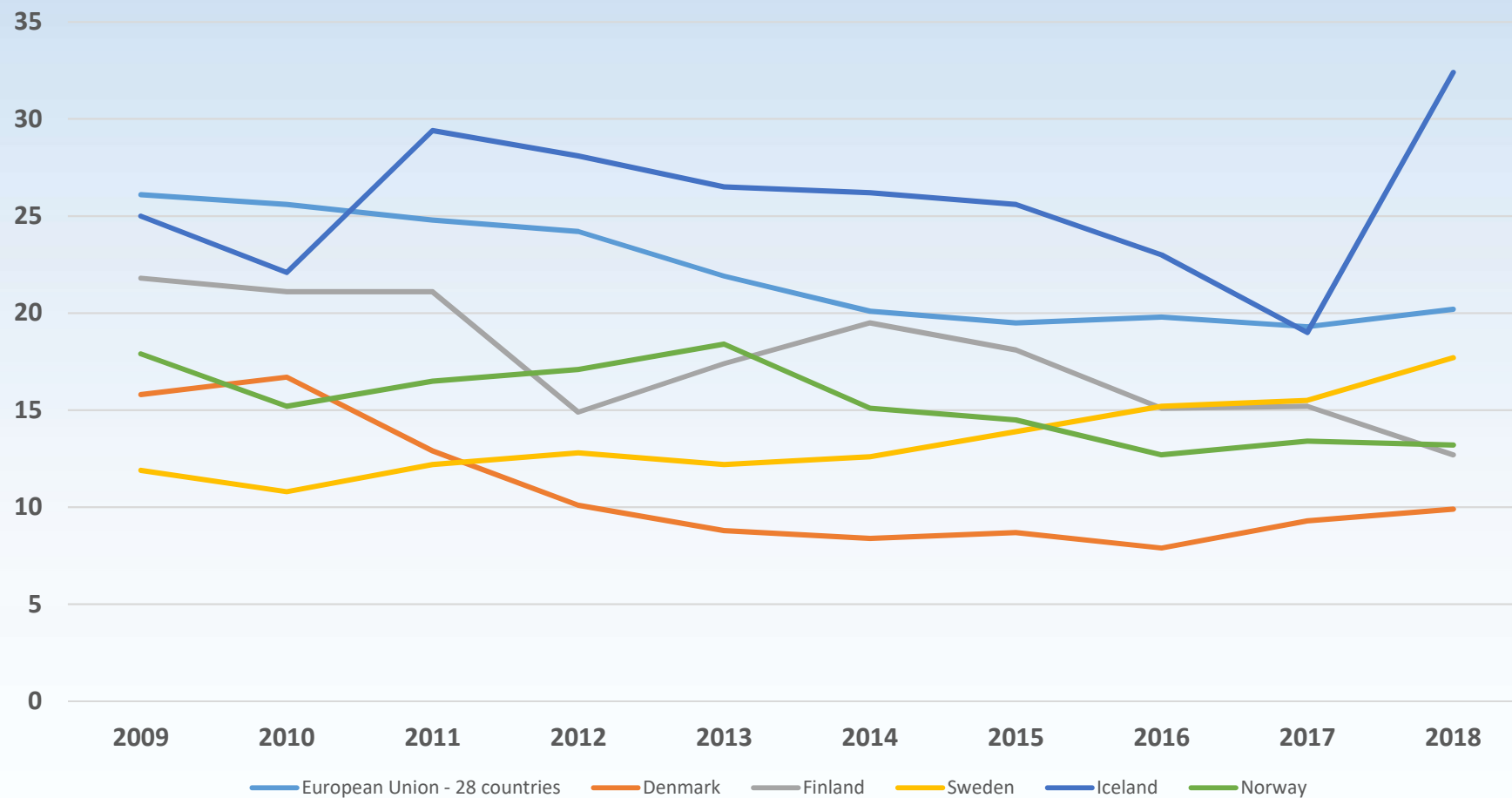
Fædd í viðkomandi landi

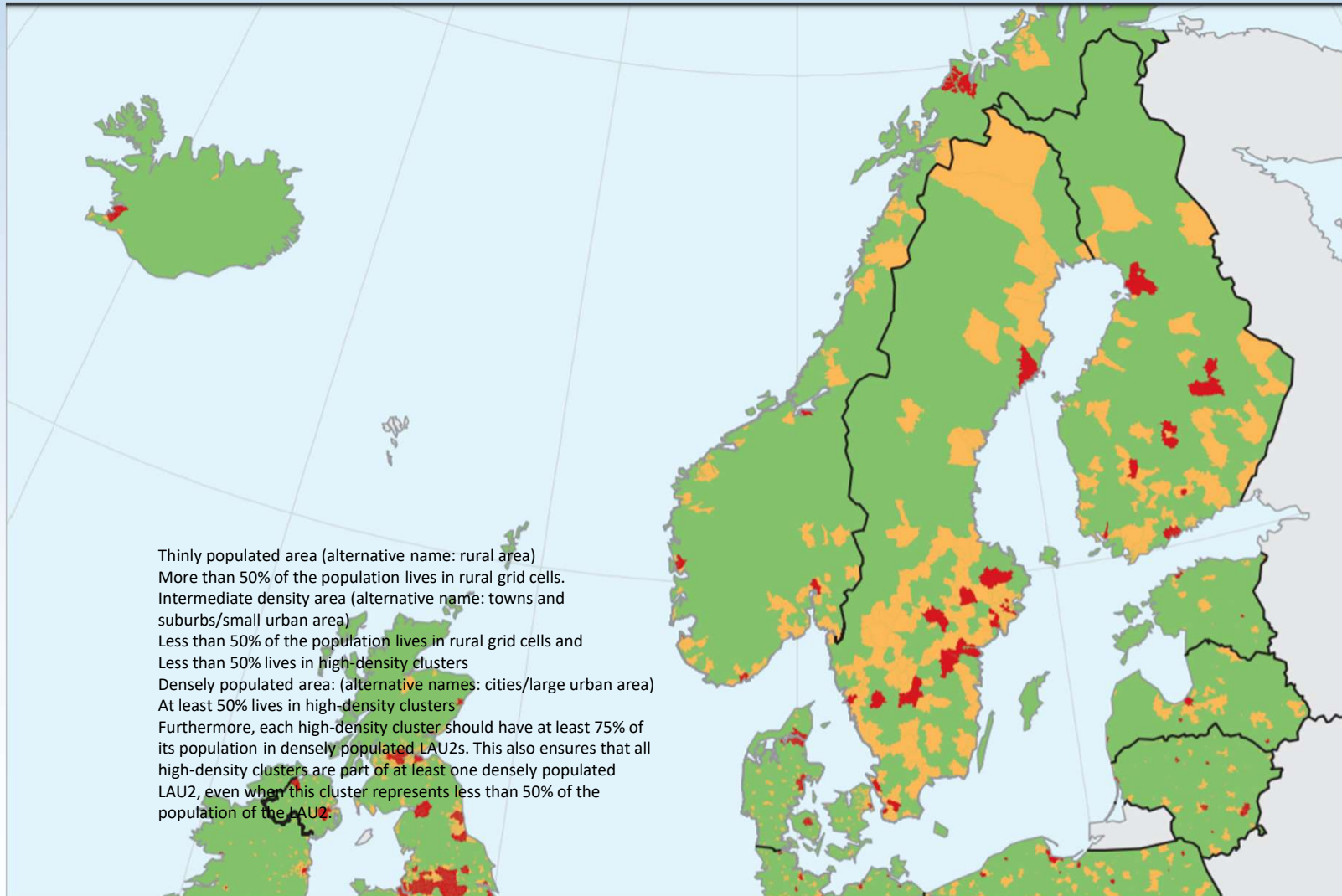
Eurostat sótt af <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/setupDownloads.do>

Brotthvarf eftir fæðingarlandi

Fædd erlendis

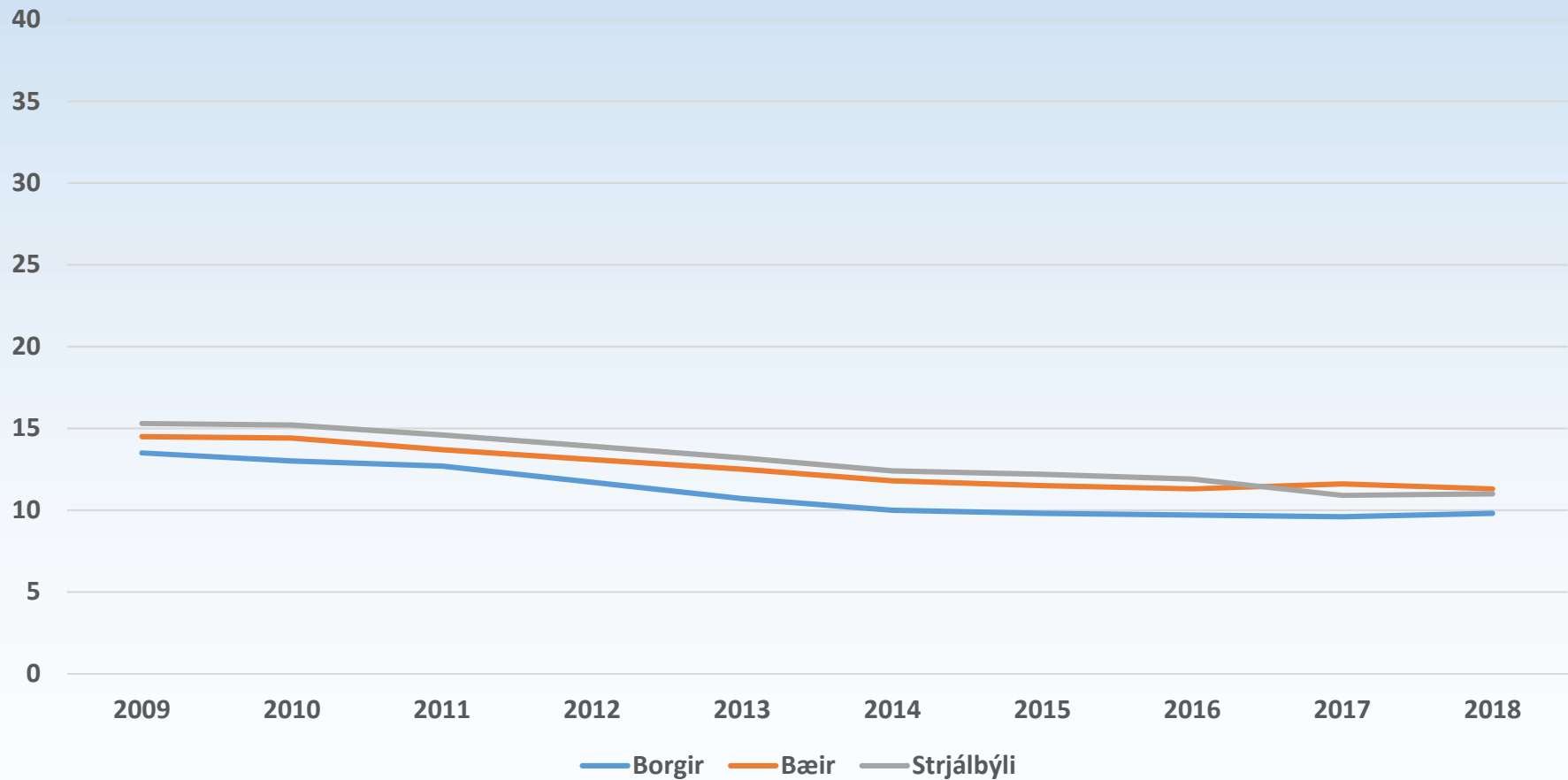

Eurostat- flokkun svæða

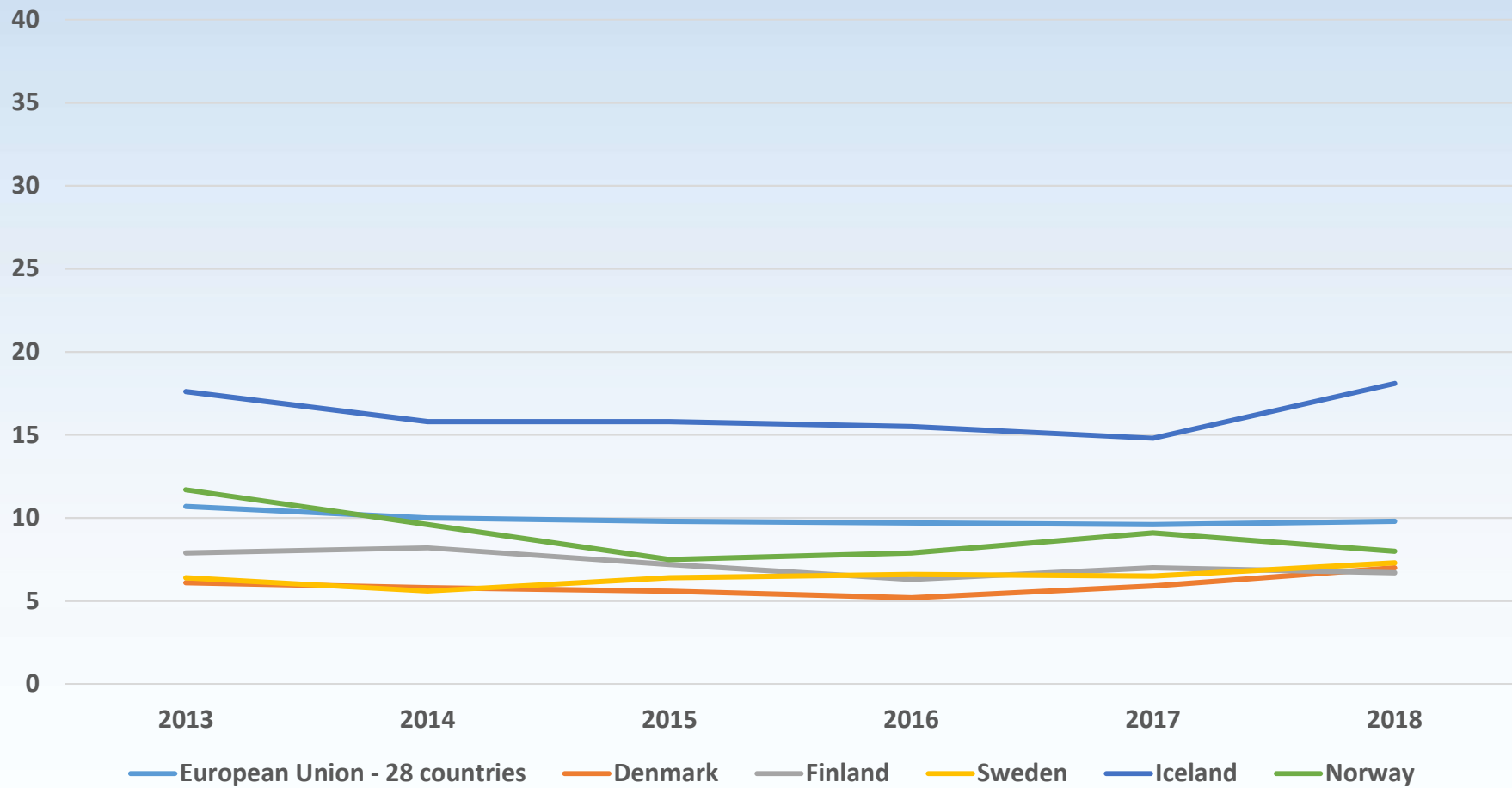
Svæðisbundið brotthvarf

Svæðisbundið brotthvarf - ESB 28 lönd

Svæðisbundið brotthvarf

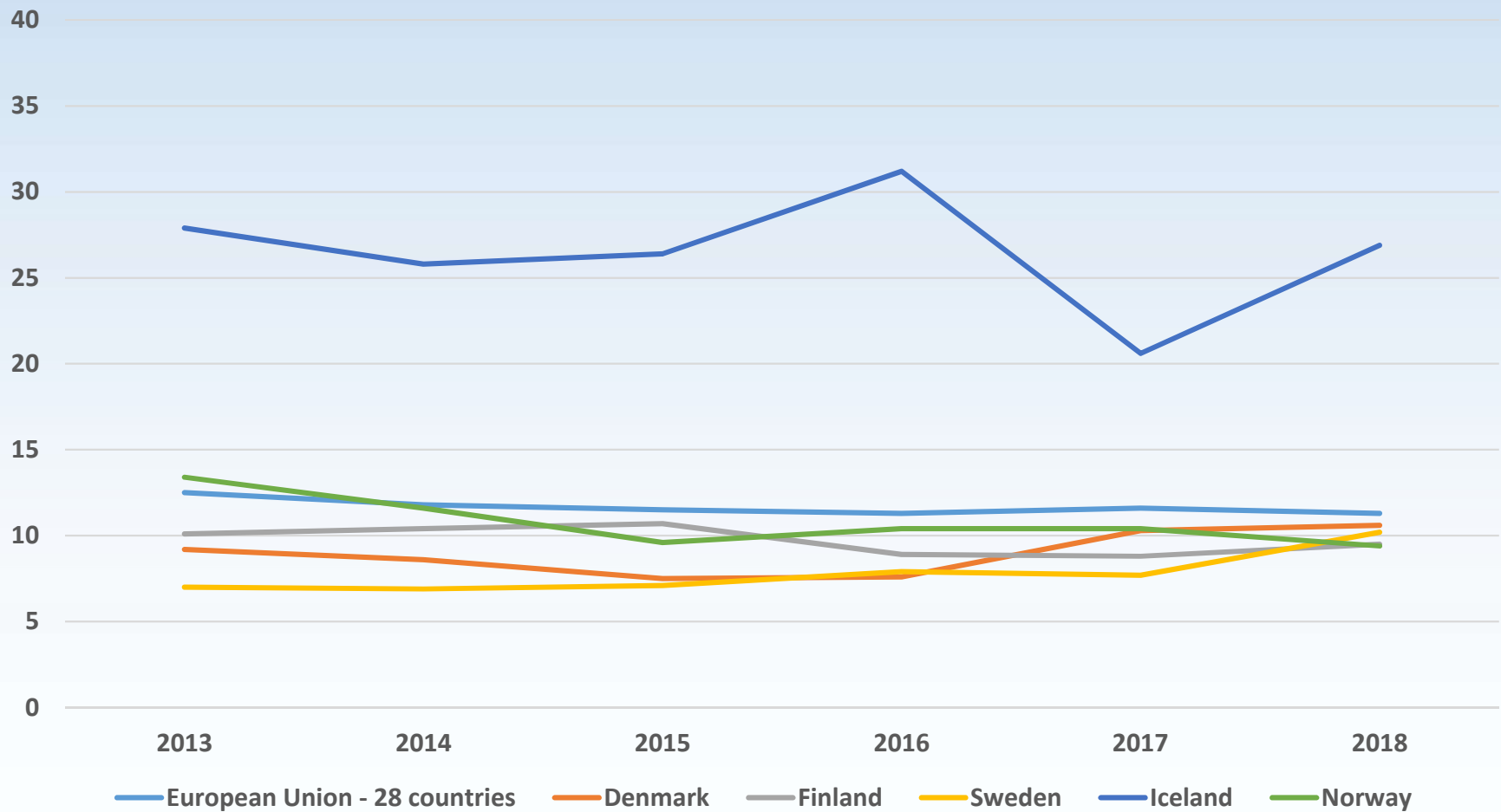
Borgir

Eurostat sótt af <https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/setupDownloads.do>

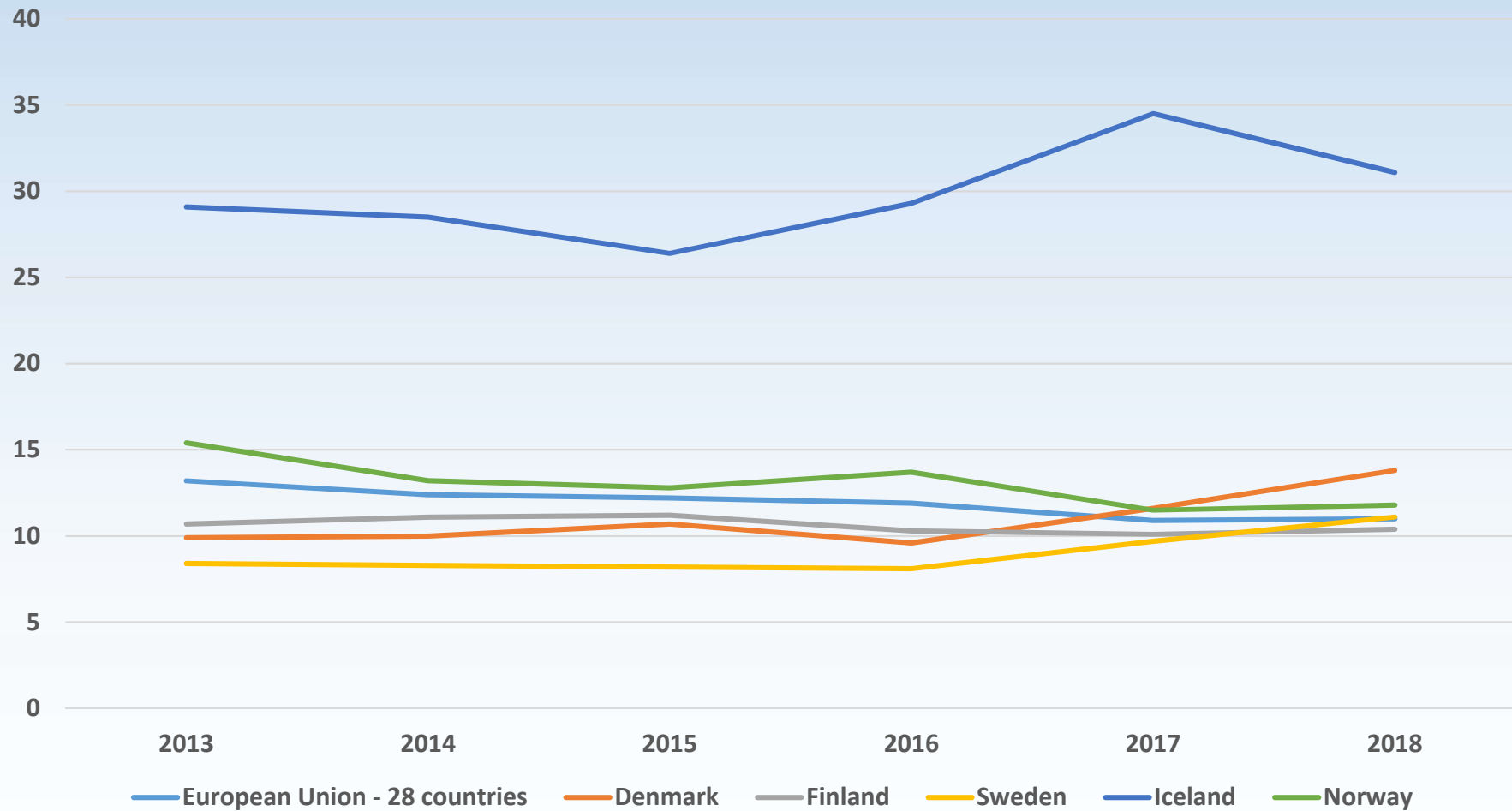
Svæðisbundið brotthvarf

Bæir

Svæðisbundið brotthvarf

Strjálbýli

Eurostat sótt af <https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/setupDownloads.do>

Þróun svæðisbundinnar aðsóknar í starfsnám

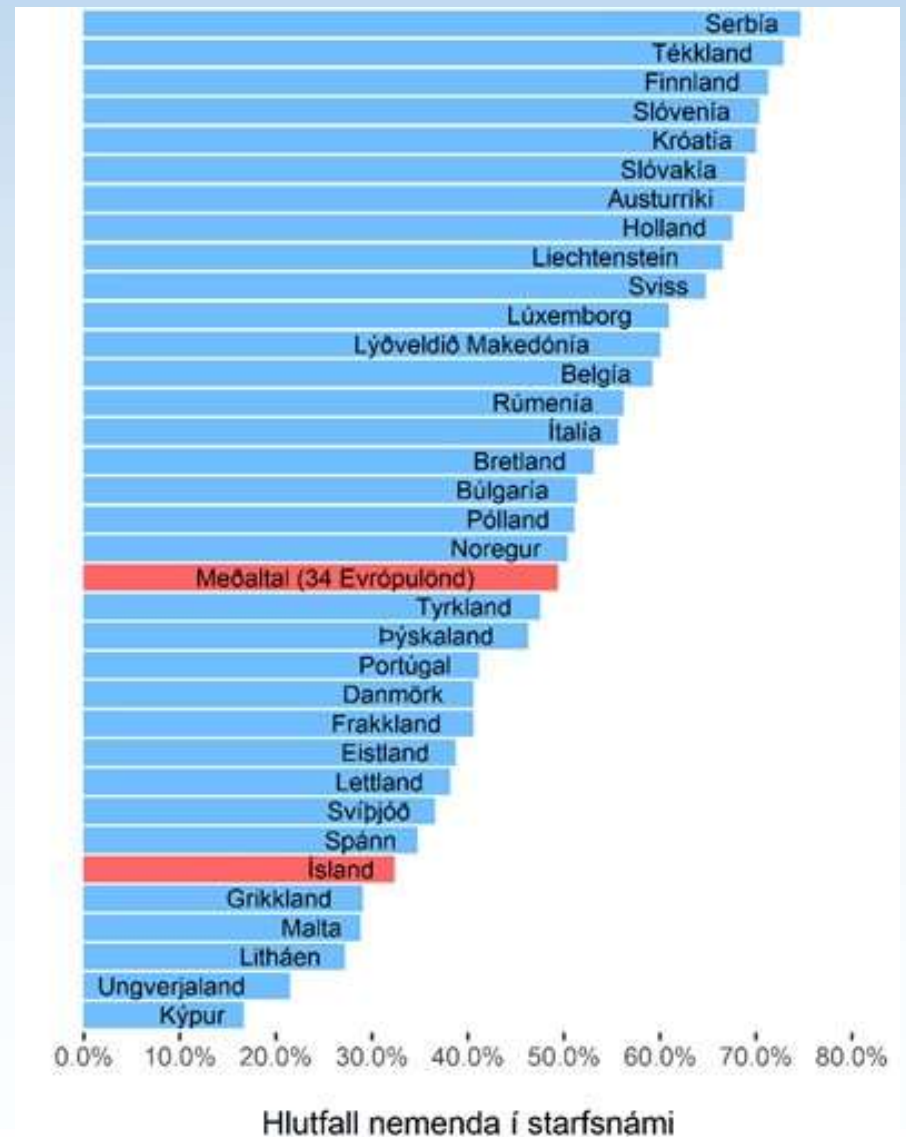
Megin einkenni:

- Aðsókn í starfsnám hefur dregist saman í Svíþjóð, Danmörku og Finnlandi. Almennt er aðsókn meiri í strjálbýli en borgum en það er þó ekki algilt.
- Í Svíþjóð og Noregi er aðsókn í starfsnám hlutfallslega meiri í strjálbýli og bæjum en borgum.
- Í Danmörku liggur munurinn í meiri aðsókn í strjálbýli en bæjum og borgum.
- Í Finnlandi er aðsóknin hinsvegar hlutfallslega mest í borgum, síðan bæjum og minni í strjálbýli.
- Gögn um Ísland eru ekki sýnd í skýrslunni.

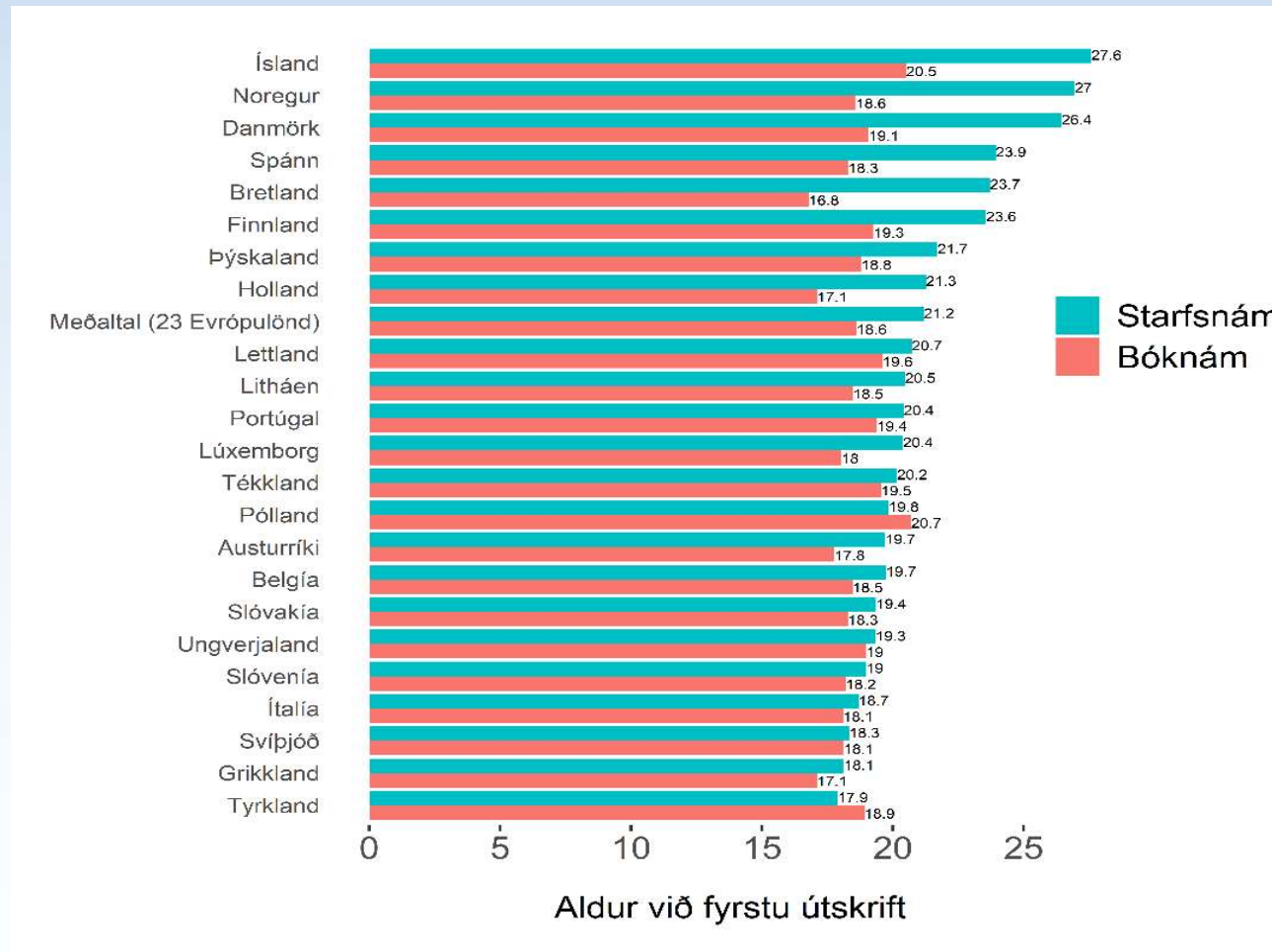
Hlutfall nemenda í starfsnámi árið 2016, eftir löndum (Eurostat)

Samanburður yfir 34 Evrópulanda. Að meðaltali leggja 50,4% nemenda á framhaldsskólastigi í þessum löndum stund á starfsnám. Á Norðurlöndum, að Íslandi undanskildu, er hlutfallið að meðaltali 53,8%, en á Íslandi er hlutfall nemenda í starfsnámi 32,4%.

Eurostat (2018). Sótt af http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=educ_uoe_enr05&lang=en

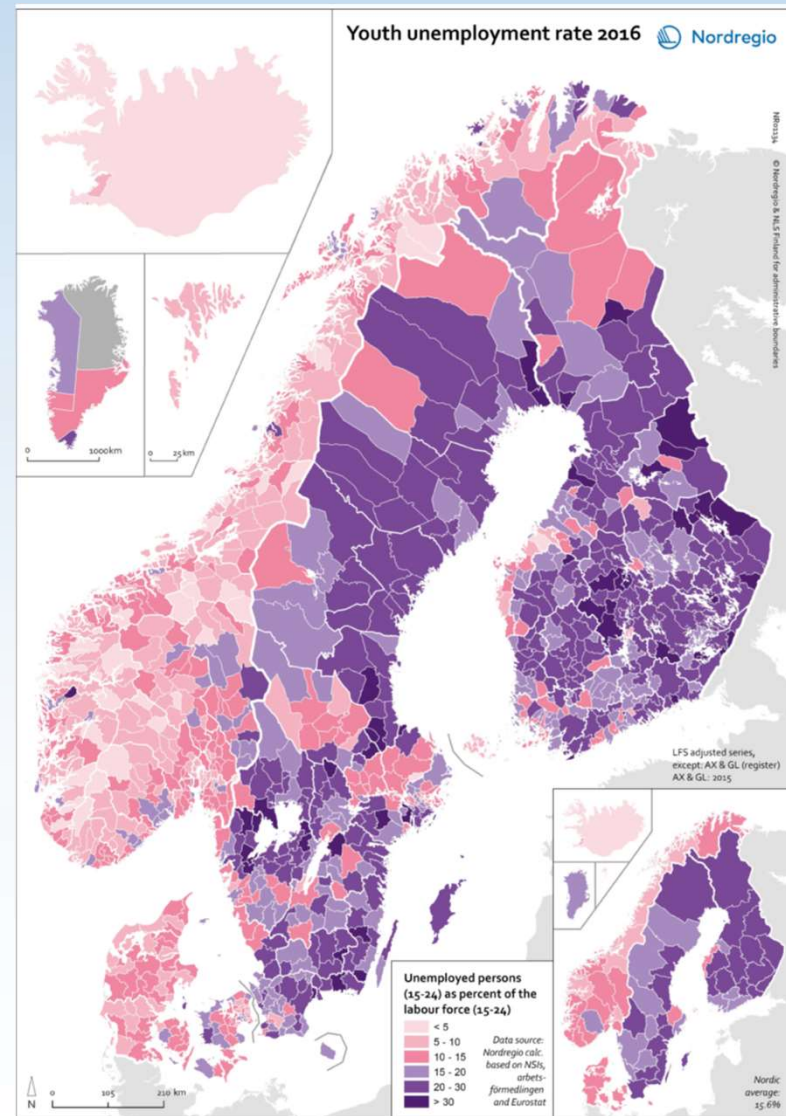
Meðalaldur nemenda við fyrstu útskrift úr framhaldsskóla, eftir tegund náms og landi (OECD, 2018)

Atvinnuleysi 15-24 ára 2016

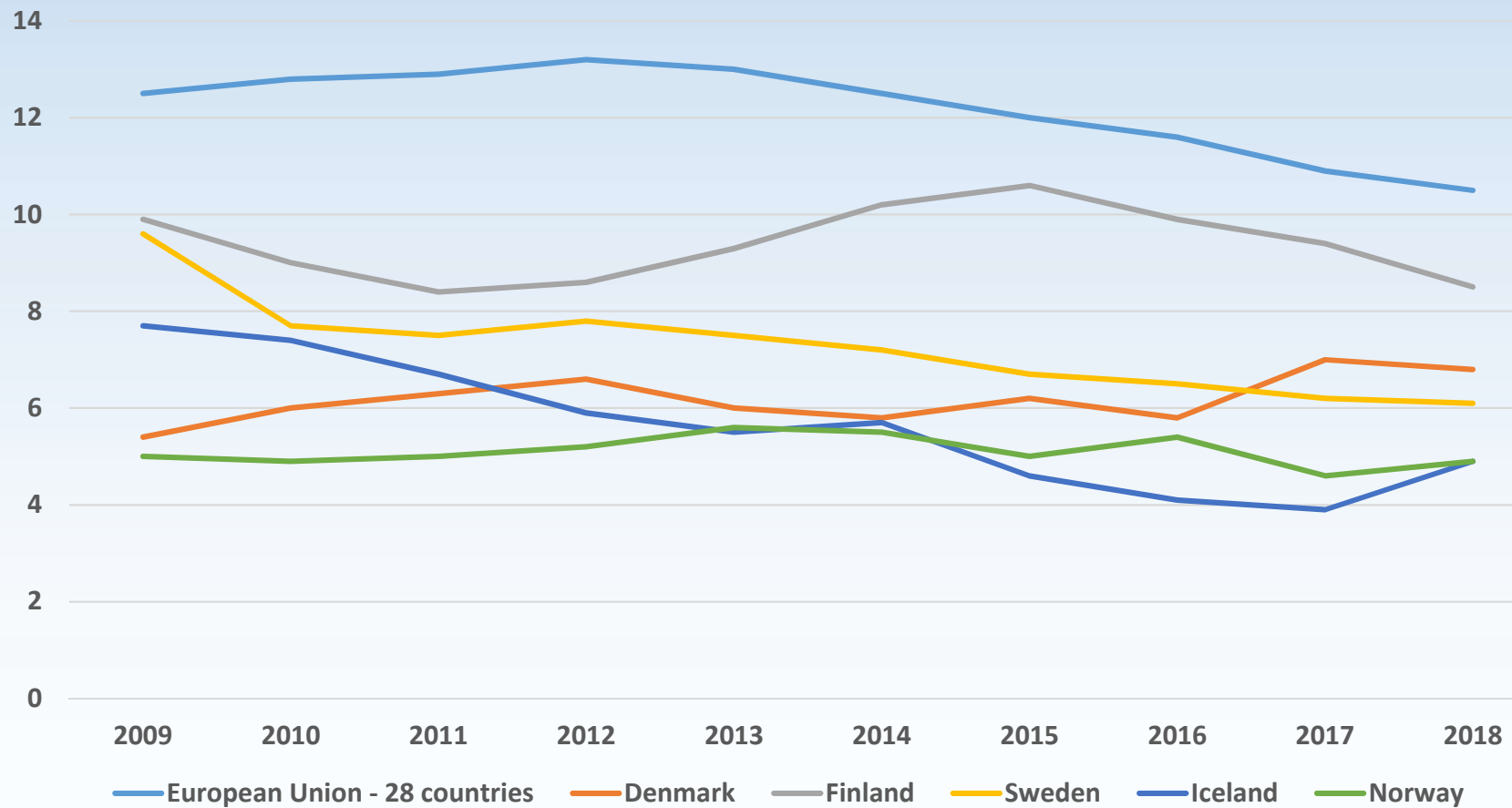
Langtímaatvinnuleysi er almennt mun minna meðal 15-24 ára á Norðurlöndunum (23%) en að jafnaði í ESB 28 (46,6%). Myndin hér sýnir stöðuna árið 2016 þegar skoðað er hlutfall ungs fólks sem er atvinnulaust á aldrinum 15-24 ára, í hlutfalli af mannfjölda á sama aldri.

Nordregio report 2019:8, mynd bls 15

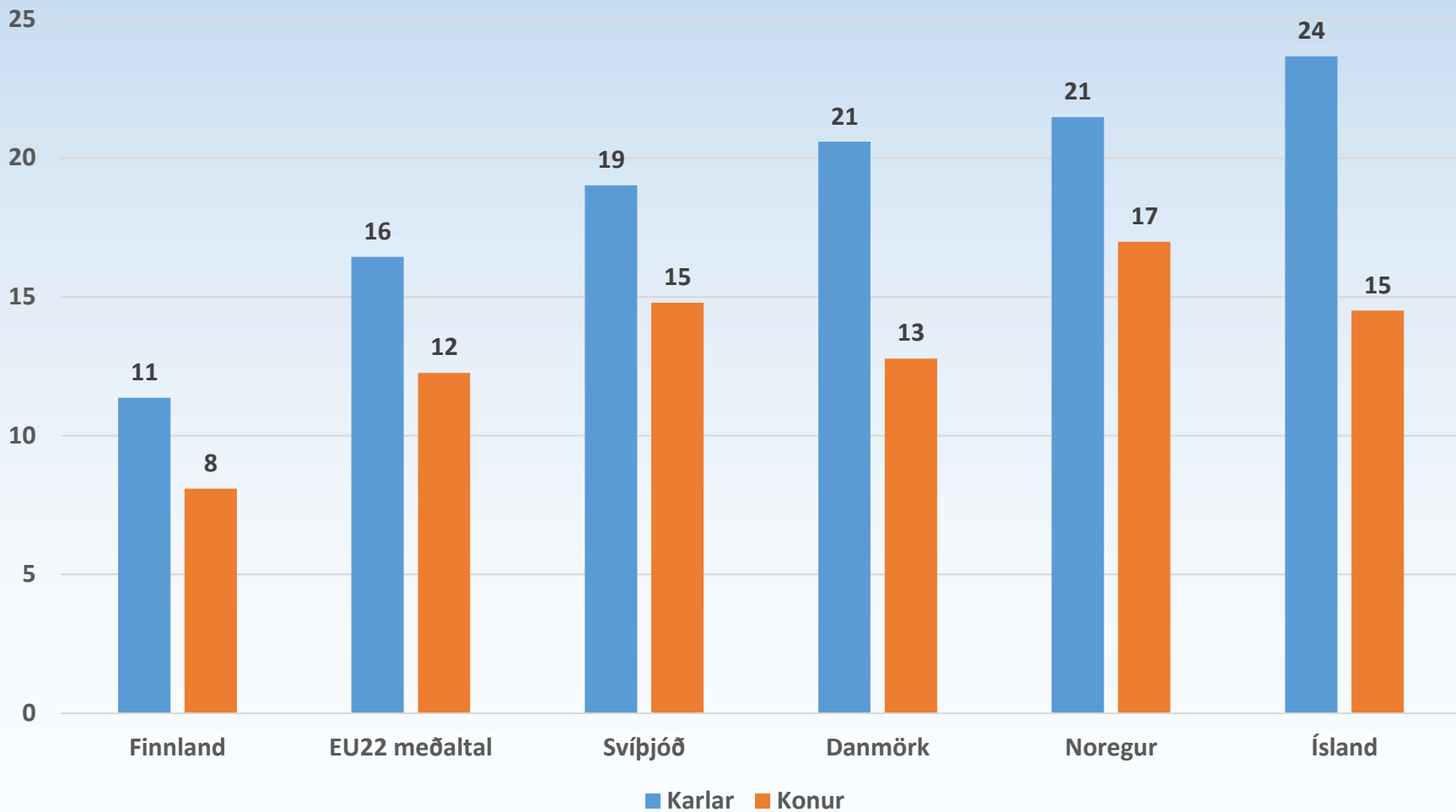
NEET – 15-24 ára hvorki í námi né vinnu

Heild

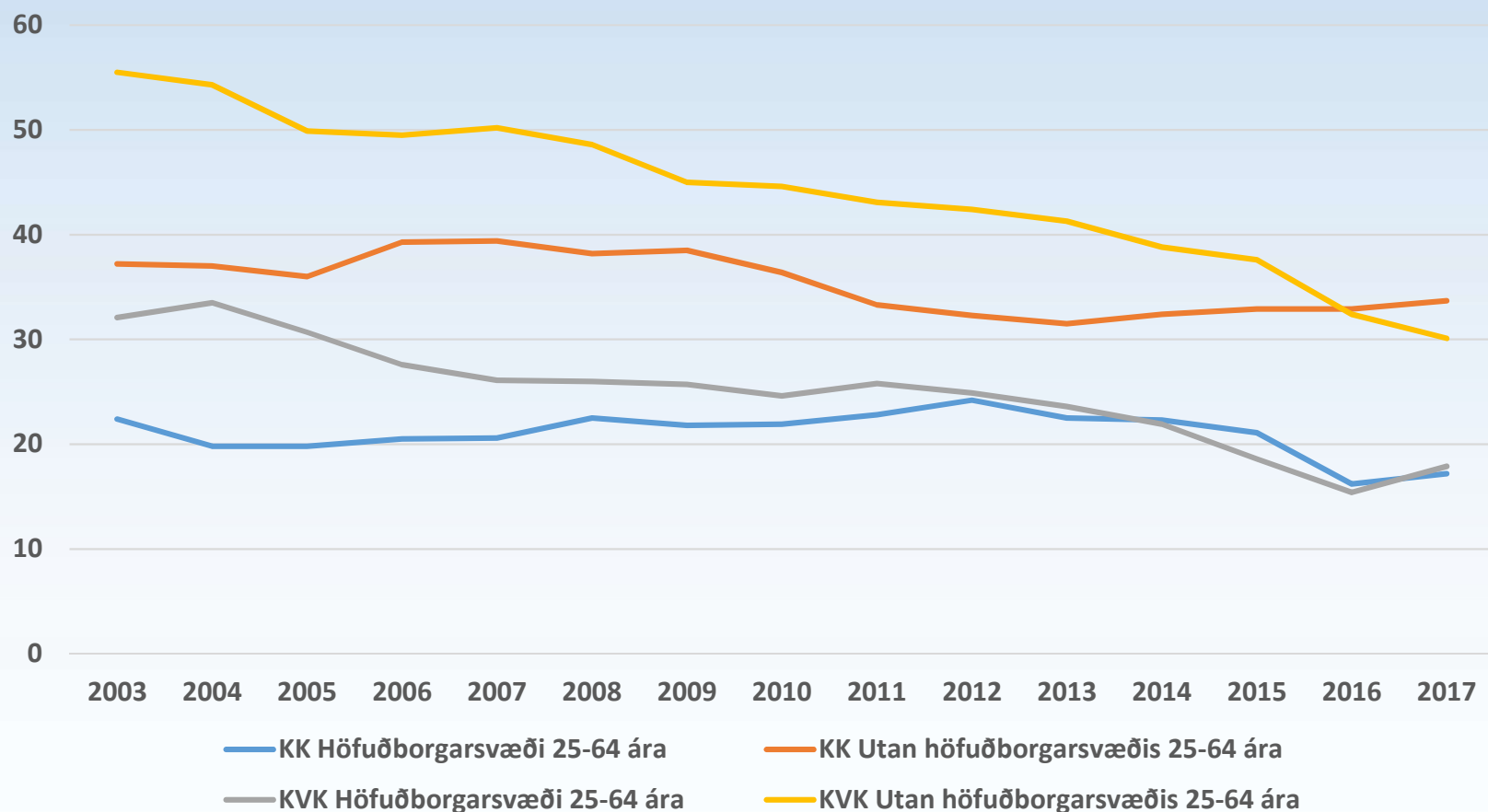
Eurostat sótt af https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/edat_ifse_35

Hlutfall (%) 25-34 ára eftir kyni sem hafa ekki lokið framhaldsskólaprófi – Norðurlöndin

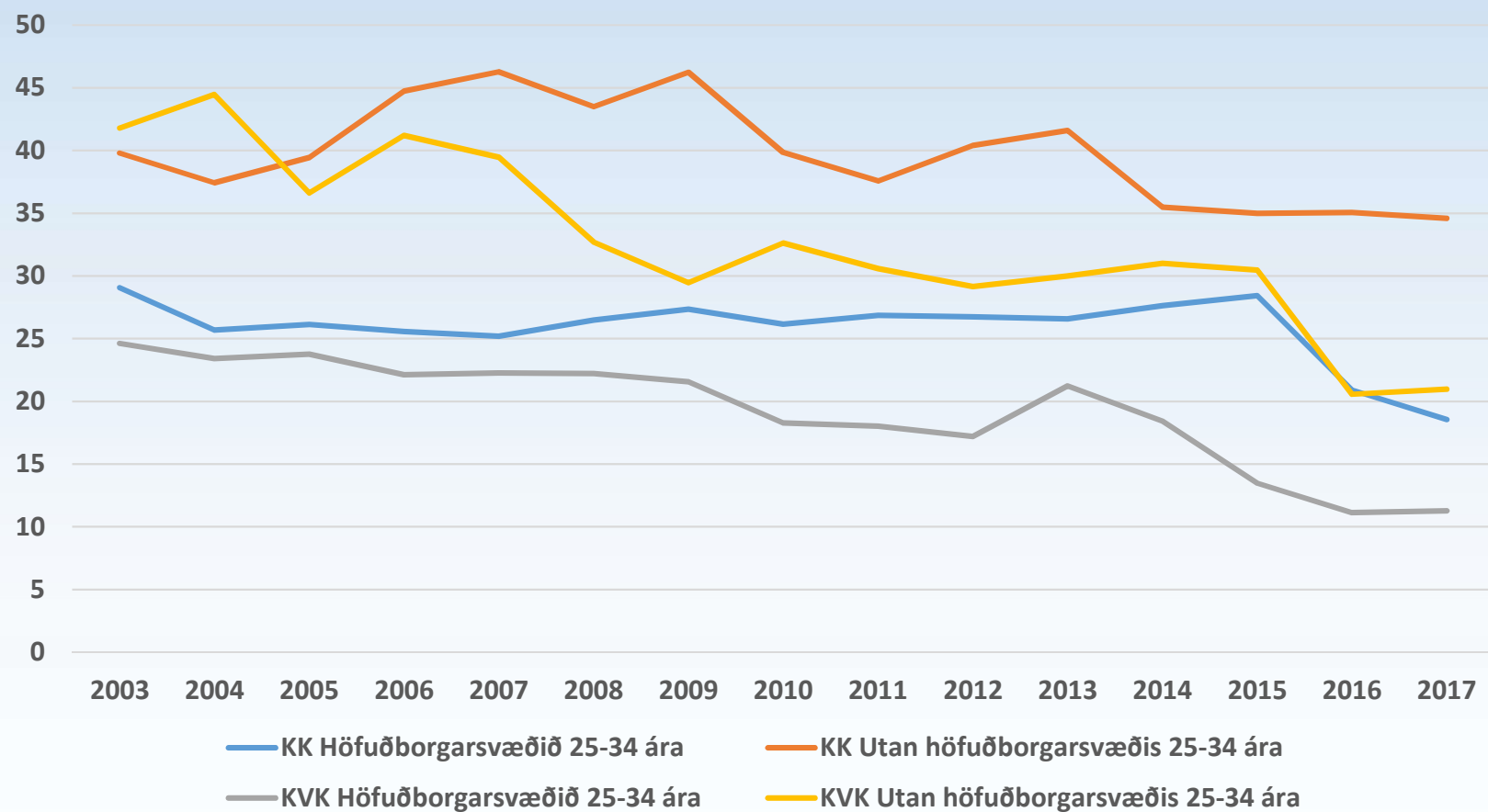
Education at a Glance 2018

Hlutfall (%) 25-64 ára karla og kvenna á höfuðborgarsvæðinu og utan þess árin 2003-2017 sem ekki hafa lokið framhaldsskólaprófi

Education at a Glance 2018

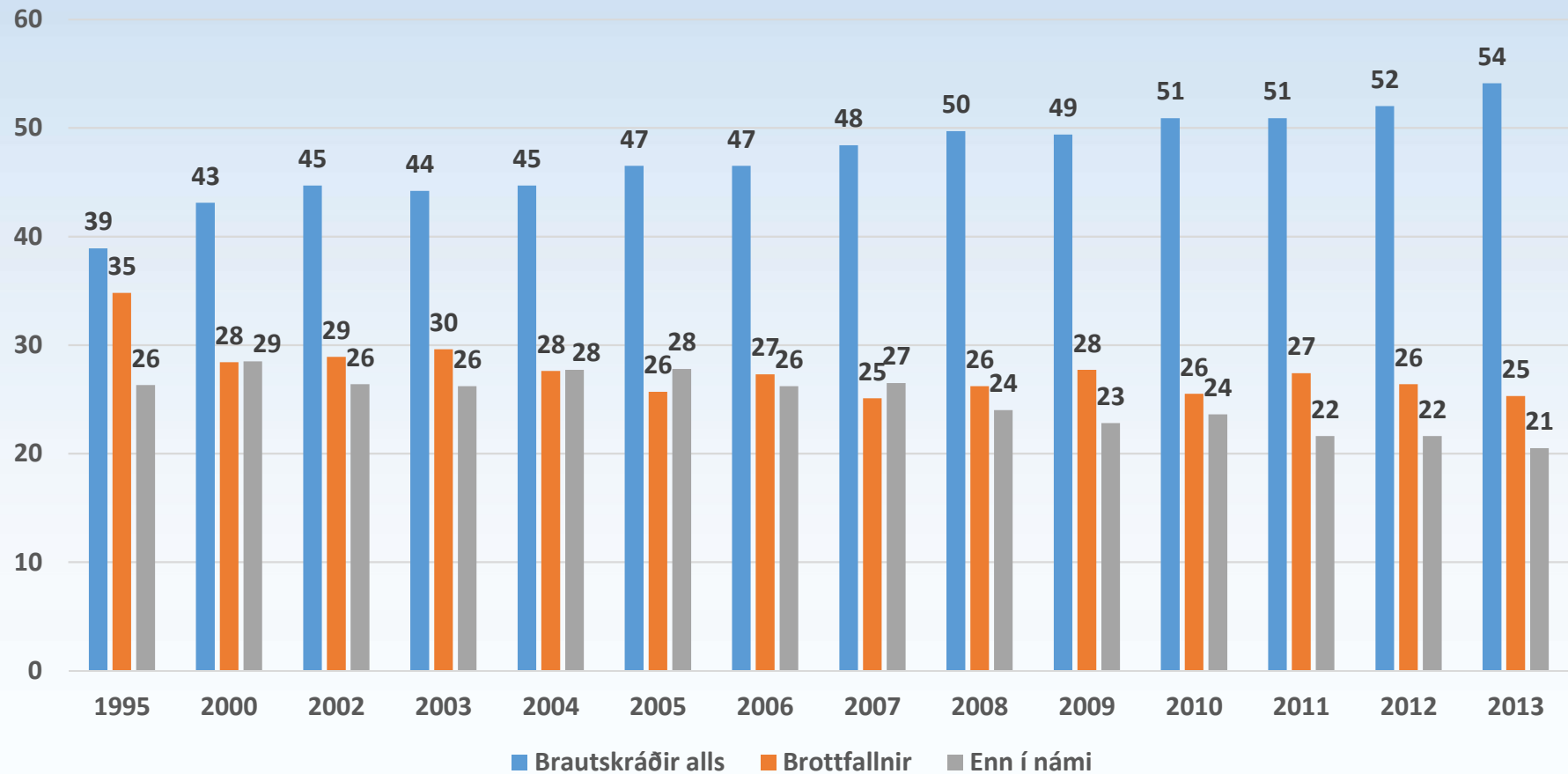
Hlutfall (%) 25-34 ára karla og kvenna á höfuðborgarsvæði og utan þess árin 2003-2017 sem ekki hafa lokið framhaldsskólaprófi

Education at a Glance 2018

Námsframvinda, þróun á Íslandi

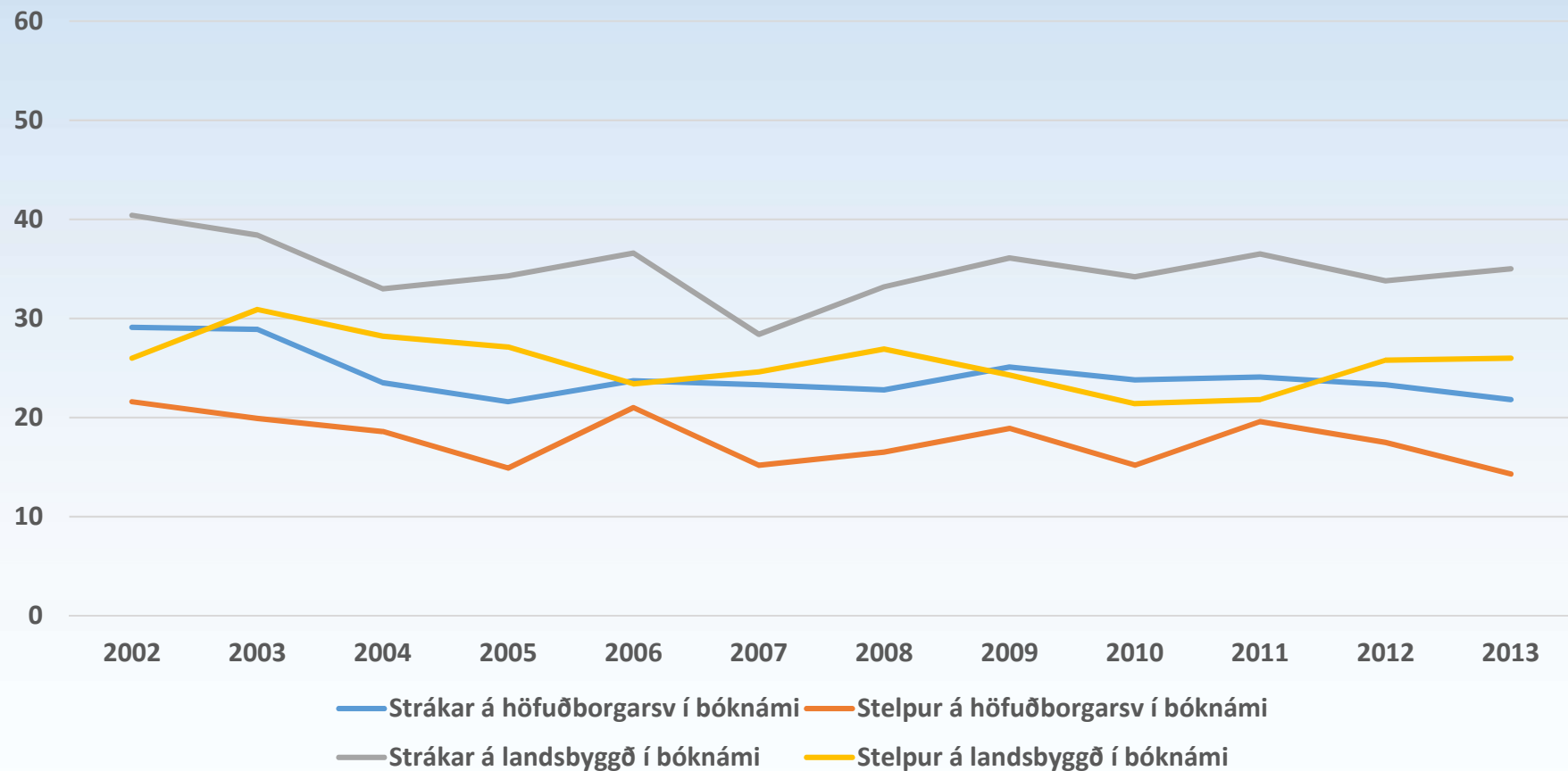
Námsframvinda

Gögn Hagstofu Íslands

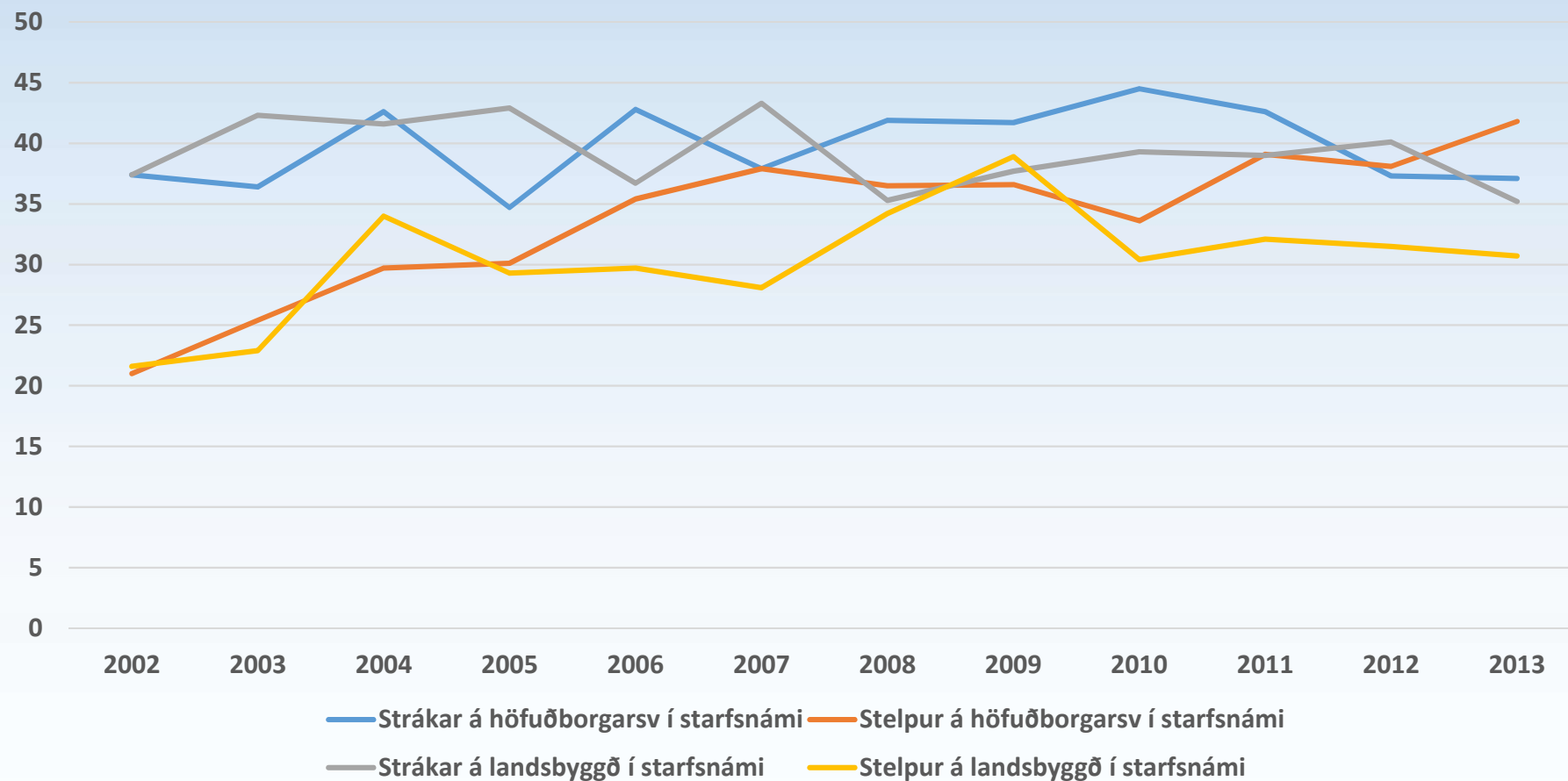
Brotthvarf eftir kyni og svæðum: bóknám

Brotthvarf

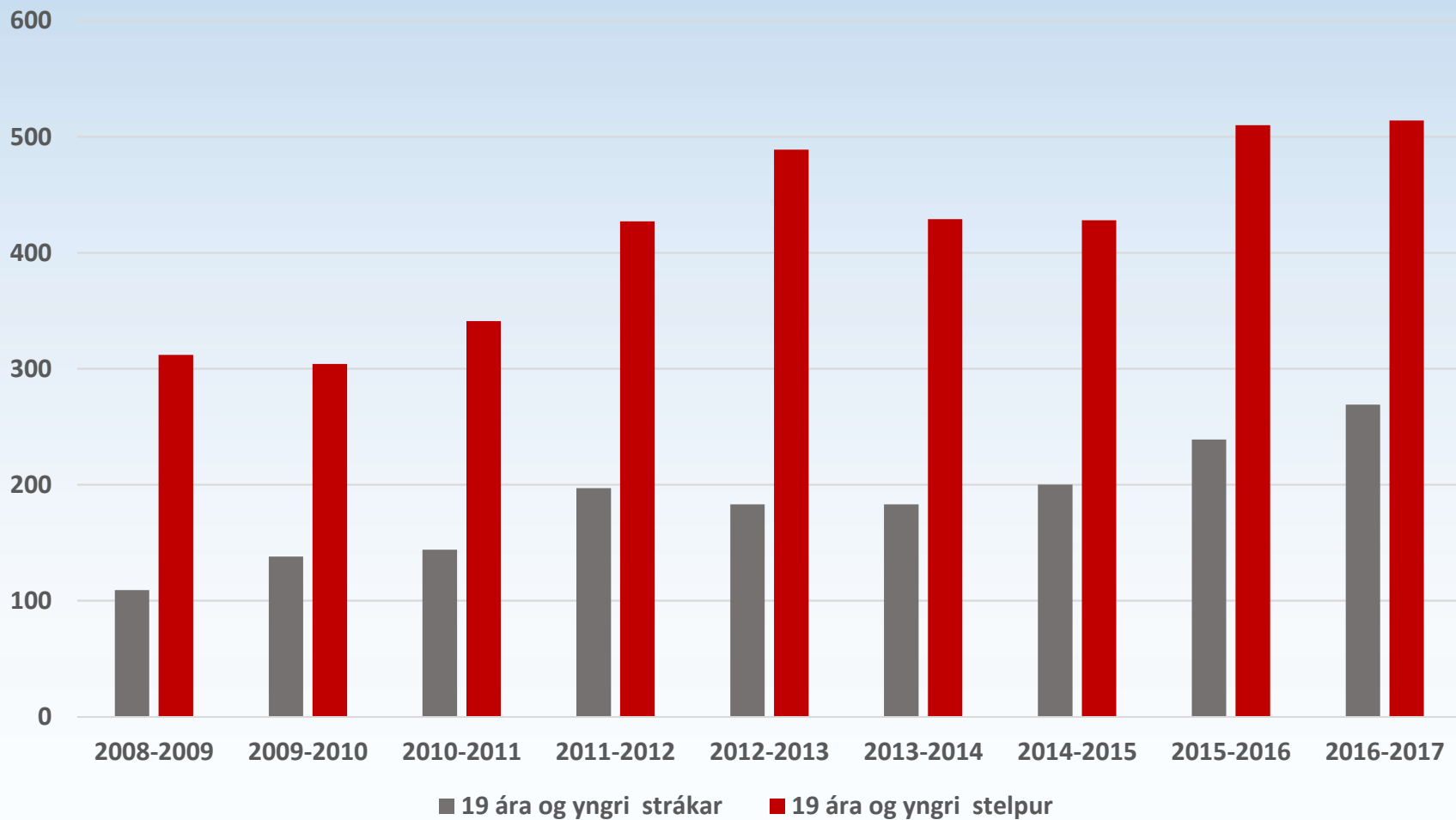

Brotthvarf eftir kyni og svæðum: starfsnám

Brotthvarf

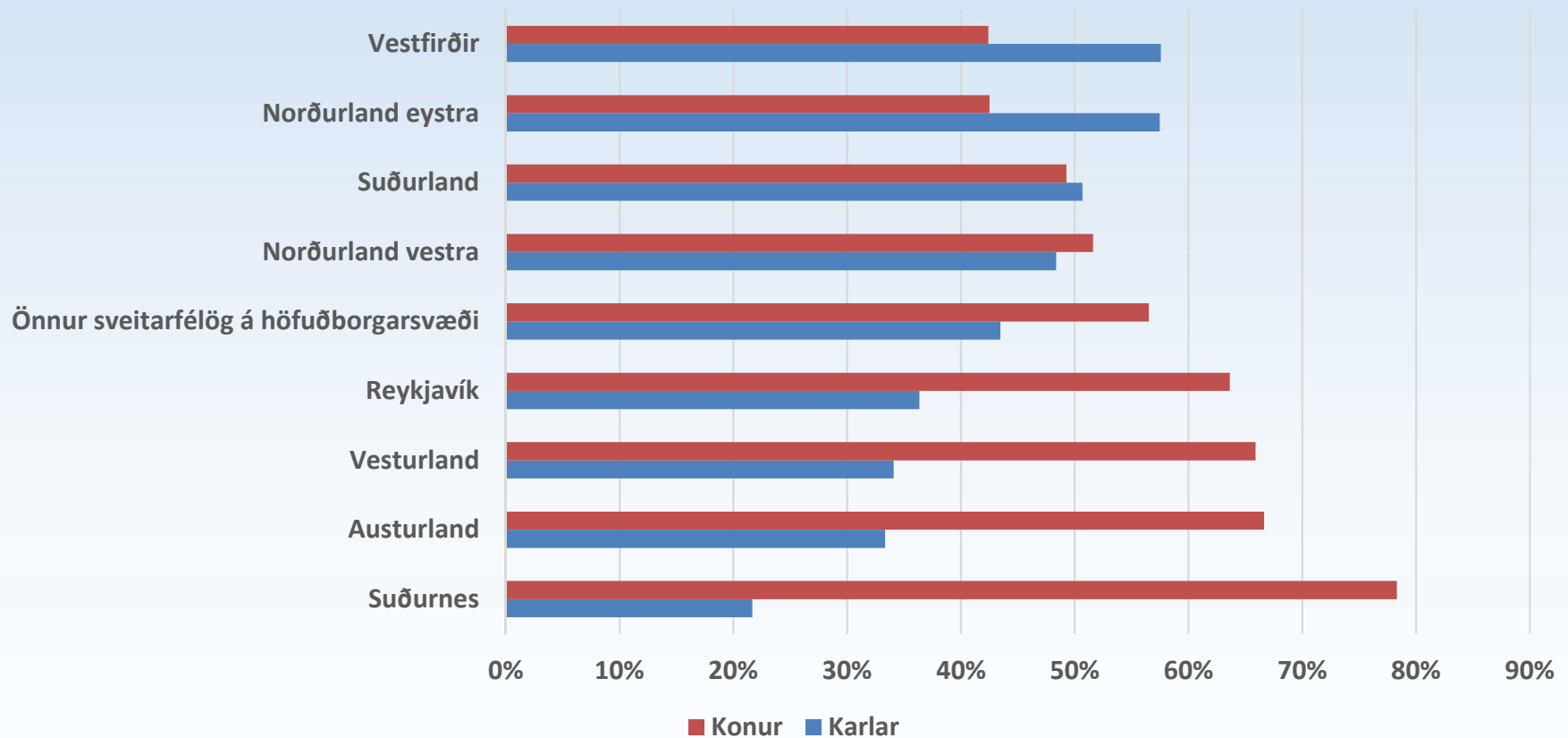

Brautskráðir stúdentar 19 ára og yngri eftir kyni: fjöldi nemenda

Brautskráðir stúdentar 19 ára og yngri eftir kyni og svæðum: fjöldi nemenda

19 ára og yngri

Námsbrautarlýsingar

Staðfestar námsbrautarlýsingar eru 273

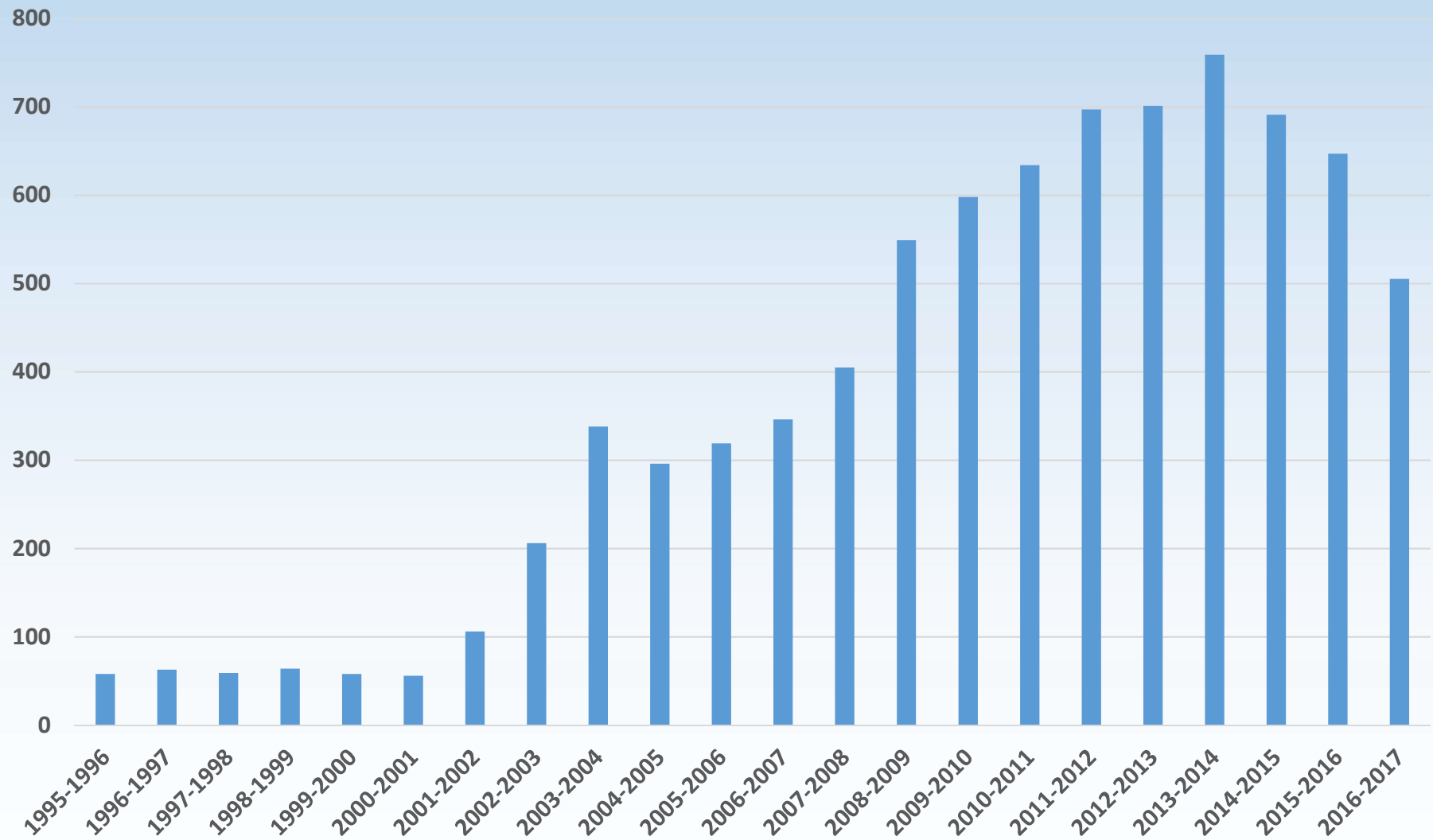
Námsbrautir á leið í auglýsingu eru 23
(starfsnámsbrautir og endurskoðaðar
bóknámsbrautir)

Námsbrautir í vinnslu eru 29 (allt starfsnámsbrautir)

Skipting námsbrauta eftir námslokum

Námsloka- númer	Námslok	Fjöldi
1	Framhaldsskólapróf á 1. þrepi	11
2	Önnur lokapróf á 1. þrepi	2
3	Framhaldsskólapróf á 2. þrepi	18
4	Próf til starfsréttinda á 2. þrepi	0
5	Önnur lokapróf á 2. þrepi	10
6	Bóknámsbrautir til stúdentsprófs á 3. þrepi	111
7	Aðrar brautir til stúdentsprófs á 3. þrepi	32
8	Próf til starfsréttinda á 3. þrepi	44
9	Önnur lokapróf á 3. þrepi	10
10	Próf til starfsréttinda á 4. þrepi	0
11	Viðbótarnám við framhaldsskóla 4. þrep	18
12	Nám fyrir nemendur á starfsbraut 1. þrep	17
Staðfestar brautir alls:		273

Stúdenspróf starfsgreina 1995-2017

Samantekt

- Svæðisbundinn munur er á brotthvarfi, atvinnuþátttöku og hlutfalli ungs fólks sem hvorki er í námi né vinnu.
- Í skýrslu Nordregio er fjallað um fjölmargar skýringar á svæðisbundnum mun með vísan til rannsókna. Einnig er fjallað um mismunandi aðgerðir landanna til að mæta áskorunum á þessu sviði.
- Ein af helstu áskorunum svæðisbundinnar þróunar er jafnt aðgengi að menntun, þjónustu og stuðningi hverskonar.
- Ísland er tíunda strjálbýlasta land í heimi.
- Leggja þarf meiri áherslu á að skoða svæðisbundinn mun hvað varðar menntun og atvinnu ungmenna á Norðurlöndunum.